

## Mnogovrstne novice.

\* *Kako Ruski car živi v glavnem stanu.* — Čitateljem našim je znano, da je Ruski car s svojo armado šel na vojsko in da ondi med njo zdaj biva. Iz tabora v Gornjem Studenu o tem njegovem življenji poročajo to-le: Car živi prav po vojaško, reči se sme, po Spartansko. Kdor je videl Oriando, Kijev, Moskvo, Petrograd, Carskoje selo in druga mnoga mesta, v katerih cesarjeva hiša vse druge nadkriljuje v velikosti in sijajnosti, ne bi mislil, da car stanuje danes v preprosti Bolgarski kolibici, katere streha prebivalce komaj varuje jesenskega dežja. Car stanuje v preprosti kmečki bajtici pri tleh samo v eni sobici, katera je obdana s sadnim vrtom in živo ograjo, in kjer stoji nekoliko šotorov. Tukaj se ne slišijo nobene himne in vojaške čestitke, ampak samo tihi glasovi lepih juternih, poldnevni in večernih molitev, pri katerih je car vselej s svojim svitom in štabom pričujoč. Car živi prav priprosto. Zjutraj pije čaj. Okoli dveh popoldne obeduje; kosilo njegovo je juha, goveje meso in pečenka. Miza, na kateri obeduje, je tudi jako priprosta, navadno stoji pod senco hrasta. Car obeduje s svojim štabom, al nikjer se ne vidi znamenje kake stroge etikete. Kosilo trpi navadno eno uro, ves ta čas pa bere carski pridigar molitve in pa nekatera poglavja iz evangelija. Tudi drugi ruski kavalirji živijo priprosto zraven svojega cara.

\* *Od Bismarka na Nemškem pričeti „kulturkampf“* to je, preganjanje katoliških duhovnov, je že obilo žalostnega sadu rodil. V 813 katoliških farah škofije Kolonijske je zdaj — kakor „Kärnt. Volksst.“ piše — že 107 fará brez duhovnov, v Trierski 146 in v škofiji Münsterski 62. Ljudstvo, zapuščeno od duhovnov, je vpeljalo službe Božje brez duhovnov tako, da o tistih urah dopoldne in popoldne, ko so poprej opravljali duhovni službo Božjo, jo zdaj — se ve da brez maše — opravlja ljudstvo samo. Taka cerkvena opravila „Laiengottesdienste“ so pač čudna prikazen. Obiskovana so pa skor tako obilno, kakor poprej, ko so jih opravljali duhovni.

\* *Skupščin brez konca in kraja je ta mesec v Gradci.* Prvi so čevljarji imeli svoj kongres, drugi za njimi gostilničarji, potem pridejo juristi in zadnji bodo menda učitelji — vse skupščine se ve da so nemške.

Und der Himmel voller Huld

Hört s' Geschwätz an mit Geduld —

piše „K. Volksst.“

## Naši dopisi.

Iz Rusije 10. sept. 7. — Tukaj imamo že lepo število vjetih Turkov; prostaki (gmajnarji) živé v kosarnah, oficirji v privatnih stanovanjih; podnevi se gnje-tejo po štacunah in okoli branjev ter vzmajo, kjer koli kaj morejo; zvečer pa lovijo po ulicah slepe miši in mnogokrat tako predrzno, da dvenožne miši včasih policijo na pomoč kličejo. Na kratko rečeno: Turek ostane Turek, kamor ga deneš. Naša vlada jim daje za vžitek toliko, kolikor plačila v službi naši vojaki prejmljejo. Iz začetka so dajali oficirjem zneske skupaj za cele kompanije; ti „blagi bratje“ Angleških žentelmenov, menda mislé, da so še tam kje v Anatoliji, so spravljali prostaške rubljike v svoje žepe. To je šlo tako dolgo, dokler niso prostaki začeli kazati, da v njihovih želodcih se pajčevine delajo; potem se prostaške kase niso več zaupale oficirjem, ampak začelo se je dajati vsacemu posebej denar v roke.

Sedanja vojska je odprla vse predalčike sočutja in milosti v srcih naših gospá; ne en predalček ni ostal zaprt in miren; al notranji nagibi so različni: tukaj

bije srce kakor srce bije mili materi; tam pa se vrté frtavke ali celó strupene muhe. Prvih je ogromna večina in razdelile so se v grupe, kakor tirja delo: ene nabirajo materialne pripomočke v prid ranjenim in sirotam, kakor pridne bučelice méd; druge nabrano vredujejo in razdeljujejo; zopet druge same strežejo kakor v bolnišnicah domá tako tudi na prostem polji bitev; one so iz vseh stanov, od svetlih knjegin do prostih hčerk rokodelcev in kmetov; vse navdušuje živa kristijanska ljubezen; one so v resnici usmiljene sestre. — Frtavke, katerih je k naši veliki sreči in na našo ne malo čast malo, prav malo, pa skrbno pozvedujejo, kdaj bodo zopet pripeljali vjetih Turkov; nakupujejo (se vé, da za svoj denar, zakaj pameten človek v tako kaso ne dá peneza) za-nje cigar, piškotov, konfetov in enacih sladčic, dirjajo na kolodvor, čakajo tam po več ur, in ko hlaçon pridrdrá, se vrté ter sučejo in muzajo okoli vagonov s koški in škateljami Turkom pod nos in brke. Ako prašaš: čemu je to dobro? si v veliki nevarnosti slišati odgovor: „surovi človek, ali ne vidiš, da smo omikane dame in da nam čez vse gré dobro imé in slava omikanih v omikani Evropi!“ Ko bi Glinka še bil med nami, težko da ne bi jih pozdravil z besedami: „fej te bodi, gnjila repa, ne godna v svinjsko korito!“ — Še manj, slava Bogu, je pa tistih strupenih muh, ki se snujejo med sladkaricami s šopki cvetic v rokah, molé jih iz vagonov ležečim razcapanim in oškropljenim s krvjo Bulgarskih žen in otrok bašibuzukom — to je tisti gnjusni izvržek človeštva, ki se tudi nihilizem zove. Naše občestvo je iz začetka v nemar puščalo to grdo pego, vedé, da ni lica brez ogerca, ki sicer ne koristi, vendar tudi ne škoduje, le odveč je in včasih siklí. Nek priprost kmet pa, stojé na kolodvoru tik mene, ko je videl, kako nježne ročice teh damic molé šopke cvetic k vagonom, se se je obrnil k meni ter prašal: „Razve prijahali (to je, kaj so se pripeljali) ranjenije, ne Turki?“ Turki, Turki prijahali — mu odgovorim. — „A komu podajut eti dami cvéti?“ začuden zopet vpraša. — „Bašibuzukom“ — mu odgovorim. — „Bašibuzukom?“ se kmetič še bolj začudi ter nadaljuje: „Slava Bogu, što nam privezli bašibuzukov, vedj, eti dami nihilistki, Bog s njimi, bašibuzuki zahvatjat (to je, bodo pobrali seboj) etu negodnuju dran (— cunje)!“ — Ko se je istorija s sladkarijami in šopki cvetic večkrat ponovila, tako v Harkovu, v Tveri in v nekaterih manj važnih mestih, se je vnela v našem občestvu silna agitacija proti tem „negodnim cunjam“ in vojnim pravicam bašibuzukov, posebno kar so Turki za Balkanom cele vasi in mesta pomorili. Z Evropejskimi „omikankami“ in „negodnimi cunjami“ prepirati se, je težko. Govoriti jim, da blagorodnost, omiko in nježnost srca bi one najlepše pokazale, ko bi združile svoje materialne, fizične in duševne moči s tistimi, ki se sučejo okoli bolnih in ranjenih, okoli sirot in vdov, okoli pregnanih lačnih in nagih Bulgarskih žen in otrok — bilo bi bob v steno metati. Vendar poskusili so vse: poduk, grajo in zasmehtovanje. Pomagalo je največ poslednje in posebno ostrosti iz ust prostih ljudi, kakor je bila nasmeška mojega kmetiča.

O bašibuzukih celó Anglež, dopisnik časopisa „Daily News“, piše iz Bolgarije tako-le: „Jaz menim, da vsacega bašibuzuka, ki ga vjamejo z orožjem v rokah, bi morali kar na mestu vstreliti. Kakor bi bilo surovo in nepravilno tako postopanje v vojski med civilizovanimi narodi, podobnimi Nemcem in Francozom, tako ne more biti dvombe, da gledé bašibuzukov bilo bi tako postopanje popolnem opravičeno. Ta zver ne gré se bojevat, ampak ubijat gre, ropat, požigat in pokončevat. Lahko se reče, da vsak vjet bašibuzuk je